

2006WEM71

Datum : 4 juli 2006
Dienst/sector : WVV/VIW
Registratienummer : 2006WVV001361i

Nummer PS : PS2006WEM05
Commissie : WEM
Portefeuillehouder : Binnekamp

Titel : Herijking storting "Voorziening onderhoud vaarwegen"

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 5
Bijlage(n):	pag. 7

Inleiding

In 2004, bij de overdracht van het vaarwegbeheer van WEM naar WVV, is vastgesteld dat aan het eind van de huidige collegeperiode een herijking van de storting in de "Voorziening onderhoud vaarwegen" plaats moet vinden. In 2004 werd voorzien dat structureel € 900.000 per jaar nodig zou zijn. Voor de jaren tot en met 2007 werd dat bedrag ook ter beschikking gesteld; daarna is € 634.000 per jaar beschikbaar. Voorgesteld wordt om in 2008 eenmalig € 750.000 extra te storten in de voorziening. In dit bedrag is voorzien in de overdracht van het vaarwegbeheer van de Oude Rijn West en de Nieuwe Wetering Oost naar de respectievelijke waterschappen met eenmalige kosten (onderzoek en afkoopsommen) ter hoogte van € 1.125.000, hetgeen gefinancierd wordt uit het reeds in de voorziening aanwezige budget voor onderhoudskosten. Uit onderzoek naar de staat van onderhoud en uit onderhandelingen zal moeten blijken of hierin alle aspecten afdoende verwerkt zijn. Op basis van de huidige inzichten is een eenmalige storting van € 750.000 voldoende om alle vaarwegbeheerstaken van de provincie te kunnen realiseren. Structurele verhoging van de storting in de voorziening van € 634.000 naar € 900.000 is dan niet meer nodig.

Ontwerp-besluit

Besluit van 18 september 2006 tot herijking van de storting in de “Voorziening onderhoud vaarwegen”

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 4 juli 2006, dienst/sector WVV/VIW, nummer 2006WVV001361i;

Overwegende;

- dat bij overdracht van het beheer vaarwegen van de dienst WEM naar de dienst WVV in 2004 besloten is de voorziening aan het eind van de huidige collegeperiode te herijken;
- dat daartoe onderzoek verricht is naar de activiteiten en middelen die nodig zijn om in de komende tien jaar tot een adequaat vaarwegenbeheer te komen;

Besluiten:

▪ ARTIKEL 1

De jaarlijkse storting in de “Voorziening onderhoud vaarwegen” wordt herijkt door een eenmalige extra storting van € 750.000 in 2008 ten laste van de algemene middelen.

▪ ARTIKEL 2

De afschrijvingsperiode voor de investeringen in de beschoeiing wordt in overeenstemming met de grondslagen van de financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de jaarrekening 2005, op 30 jaar gebracht.

▪ ARTIKEL 3

De storting in de “Voorziening onderhoud vaarwegen” wordt opnieuw herijkt in 2012.

- Het plan herijking storting “Voorziening onderhoud vaarwegen” vast te stellen zoals weergegeven in de bijlage bij dit besluit.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Dit voorstel omvat een ontwerpbesluit tot herijking van de storting in de “Voorziening onderhoud vaarwegen”. Bij de instelling van de voorziening is besloten deze voor het einde van deze collegeperiode te herijken. Met dit besluit wordt daaraan voldaan.

Beogd effect

Het op een passende manier regelen van de dekking van de terugkerende onderhoudslasten.

Argumenten

Bij de overdracht van het vaarwegbeheer van WEM naar WVV en de daaraan parallel lopende verandering van de financiële systematiek is voor de eerste vier jaar voorzien in financiële middelen om het vaarwegbeheer adequaat te kunnen realiseren. De toen aangekondigde herijking aan het einde van de huidige collegeperiode is nu aan de orde.

Kanttekeningen

Definitief inzicht in de kosten van overdracht van de Nieuwe Wetering Oost en Oude Rijn West kan pas verkregen worden na nader onderzoek en onderhandelingen met de overnemende waterschappen.

Financiën

Een eenmalige storting van € 750.000 is nodig om de voorziening positief te houden. Nadere details worden gegeven in de paragraaf financiën in de bijlage.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

Nota herijking storting “Voorziening onderhoud vaarwegen”

Meerjarig financieel overzicht “Voorziening Onderhoud vaarwegen provincie Utrecht”

Gedeputeerde staten,

voorzitter, Mr B. Staal

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

Nota herijking storting “Voorziening onderhoud vaarwegen”

Voorgeschiedenis

Op 3 december 2004 is de intentieverklaring getekend tussen het Waterschap Vallei en Eem, de gemeente Amersfoort en de provincie Utrecht inzake het beheer en de inrichting van de Eem, zoals vastgelegd in de Eemvisie. Deze Eemvisie is op 30 maart 2004 vastgesteld door GS. In de Eemvisie liggen onder meer de belangrijkste vaarwegbeheerstaken vast, te weten het baggeren van de Eem en de Eemmond en het vervangen van de damwand.

In 2004 is ook een nieuwe financiële systematiek ingevoerd. Voorheen werden alle kosten van meerjaarlijks onderhoud bekostigd uit het Investeringsprogramma Water, dat jaarlijks bij de begroting werd geactualiseerd. Zowel op het baggerwerk als op het herstel van de beschoeiing werd jaarlijks afgeschreven. In 2004 is de financiële systematiek in overeenstemming gebracht met het in 2003 vastgestelde Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies. Daarin wordt strikt onderscheid gemaakt tussen onderhoud (niet afschrijven) en investeringen (wel afschrijven). De baggerwerkzaamheden worden aangemerkt als onderhoud, waardoor de kosten daarvan in het boekjaar direct als last moeten worden genomen. Het vervangen en vernieuwen van de beschoeiingen heeft het karakter van een investering en wordt derhalve geactiveerd. Afschrijving vindt plaats over een periode van 10 jaar.

Het kwaliteitsniveau van de Eem dient in overeenstemming met de Eemvisie gebracht te worden. Eem en Eemmond dienen voorts op alle plaatsen te voldoen aan het juiste profiel zoals aangegeven in de Eemvisie en volgens de richtlijnen van de CVB (Commissie van vaarwegbeheerders). In de Eemvisie is het profiel van de Eem gebaseerd op een CEMT-klasse III vaarweg.

Bij GS-besluit van 30 maart 2004 is gepland om de voorziening “onderhoud vaarwegen” uiterlijk in het jaar 2008 te herijken. In de onderliggende notitie bij dat besluit wordt nader gepreciseerd dat het gewenst is om ‘de omvang van de voorziening en de jaarlijkse stortingen aan het eind van de lopende collegeperiode te herijken’. Hiertoe is een nieuwe meerjarenplanning opgesteld, waarin de hoeveelheden bagger en neer te zetten damwand en de bijbehorende prijzen geactualiseerd zijn.

Werkzaamheden Eem

De Eem wordt in 10 jaar geheel gebaggerd, de Eemmond om de 3 jaar. Het baggeren is voornamelijk gericht op het beroepsgoederenvervoer (ter hoogte van de Eembrug 2.600 doorvaarten per jaar). Om een goed inzicht te verkrijgen in de te verwijderen baggerspecie voor de komende 10 jaar is een nulsituatie geschetst. Hiertoe zijn peilwerkzaamheden uitgevoerd over de gehele Eem inclusief de Eemmond. Er wordt een indicator ontwikkeld voor de grootte van de jaarlijkse baggeraanwas in de Eem.

In 2006 staat het laatste gedeelte van de huidige tienjarencyclus gepland. Dit betreft het gedeelte rond het Ocrieteiland van totaal 82.000 m³. Deze bagger bestaat uit 50.000 m³ klasse 1 en 2 vervuilde specie en 32.000 m³ klasse 4 vervuilde specie. Met het verwijderen van deze vervuilde baggerspecie wordt aan een belangrijke randvoorwaarde uit de Eemvisie voldaan. Doordat de laatste klasse 4 specie verwijderd wordt, verbetert de waterkwaliteit van de Eem. Verontreinigde waterbodems vormen na deze laatste baggeronde geen ernstige bedreiging voor de doorlopende baggercyclus. Na deze laatste ronde wordt het storten van de baggerspecie beduidend goedkoper door het ontbreken van vervuilde bagger. De laatste baggerwerkzaamheden in de Eemmond zijn in 2005 voltooid. Volgens planning moet derhalve in 2008 (en daarna 2011 en 2014) opnieuw gebaggerd worden.

Voor het beroepsgoederenvervoer dienen de Eem en Eemmond geschikt te blijven voor schepen tot 1000 ton. Dit is van belang voor de regionale economie en past binnen het beleid van het bevorderen van vervoer over water. Binnen de scheepvaartsector vindt noodzakelijke schaalvergroting plaats om te kunnen blijven concurreren met de diverse soorten goederenvervoer. Hierdoor komen er schepen met steeds grotere afmetingen die resulteren in grotere vaardiepten.

De recreatievaart op de Eem zal in de toekomst verder toenemen evenals de extensieve watersport. Deze recreatieve ontwikkelingen hebben geen effect op de uit te voeren baggerwerkzaamheden. Volgens de richtlijnen vaarwegen van de CVB moet een diepgang van 2,70 m mogelijk zijn. Daarvoor is een vaargeuldiepte van -3,80 m NAP vereist. Met het huidige baggerprogramma wordt deze diepte gehaald.

De houten, slecht geworden damwand wordt in gedeelten vervangen door een stalen damwand. Van de 13 km beschoeïing is tot 2006 al 4 km vervangen. Met een gemiddelde van 1350 m per jaar is de verwachting dat de 13 km voor 2015 voltooid is. De damwand heeft een geschatte levensduur van 30 jaar.

Financiën

Bij de overdracht van taken en budgetten in 2004 van WEM naar WVV is geconstateerd dat door de wijziging van de verantwoordingsystematiek tijdelijk een extra beslag op middelen ontstaat doordat de kosten van het baggerwerk niet meer geactiveerd worden. Voor de jaren tot en met 2007 is in aanvulling van het budget voorzien. Voor de jaren daarna niet, reden om de voorziening uiterlijk voor het jaar 2008 te herijken. In de notitie van 2004 wordt er van uitgegaan dat ook na 2008 een budget van structureel € 900.000 benodigd zal zijn. In deze notitie wordt uitgewerkt hoe hoog de dotatie aan de voorziening tot en met 2015 moet zijn om in de incidentele en structurele kosten van het vaarwegbeheer in die periode te kunnen voorzien.

Op basis van een onderzoek naar de verwijdering van klasse 1 en 2 baggerspecie rond het Ocriteiland gaan we op dit moment uit van een prijs van € 18,80 per m³ voor het verwijderen en afvoeren van bagger op de gehele Eem. Voor het jaar 2006 is een extra bedrag opgenomen van ruim € 1.200.000 om de vervuilde klasse 4 baggerspecie rond het Ocriteiland te verwijderen en te verwerken. In de toekomst kan door opvullen van diverse putten o.a. in het Gooimeer in de gemeente Naarden klasse 0 / 1-2 bagger gestort worden. Verwacht wordt dat deze putten in 2008 / 2009 opengesteld worden. De verwachting is dat deze ontwikkeling in de toekomst nog een besparing oplevert.

In het schema "Vaarwegbeheer Eem planning 10-jarenraming" is in een planning aangegeven welke hoeveelheden er jaarlijks gebaggerd kunnen worden en hoeveel beschoeïing gezet kan worden. Aangegeven zijn het totale uitgavenpatroon, de jaarlijkse financiële gevolgen voor de provincie Utrecht en beide partners Vallei en Eem (1/3 deel) en de gemeente Amersfoort (10/39 van het restant), alsmede de jaarlijkse dekking door jaarlijkse stortingen in de voorziening. Uit het overzicht blijken geen noemenswaardige verschillen ten opzichte van de eerdere besluitvorming.

In het schema "Voorziening Onderhoud vaarwegen provincie Utrecht" worden de gevolgen voor de voorziening inzichtelijk gemaakt. Conform het besluit van 30 maart 2004 zijn daarbij aanvankelijk voor de beschoeïing van de Eem de kapitaallasten met een afschrijvingsperiode van 10 jaar meegenomen in plaats van de investeringsbijdragen. In het verleden – toen ook de baggerwerkzaamheden met een 10-jarige cyclus geactiveerd werden – waren de afschrijvingstermijnen van baggerwerkzaamheden en van investeringen in beschoeïing gelijk. Bedrijfseconomisch is daar geen enkele reden toe. In de grondslagen van de financiële verslaggeving, opgenomen in de jaarrekening 2005, wordt zelfs expliciet aangegeven dat de afschrijvingstermijn voor o.m. beschoeïingen gelijk moet zijn aan de levensduur. Derhalve wordt voorgesteld de afschrijvingstermijn in overeenstemming met dit vastgestelde beleid te verlengen naar de economische levensduur van 30 jaar. Op 30 maart 2004 is tevens een jaarlijkse aanvullende dekking tot € 900.000 gehonoreerd tot 2007. Na 2007 vervallen deze tijdelijke aanvullingen en wordt de storting € 634.000 per jaar. Zoals reeds gemeld in de notitie van 2004 zou het logisch zijn de dotatie aan de voorziening structureel te verhogen tot € 900.000. Door de vrijval van kapitaallasten van de baggerwerkzaamheden tot en met 2003 zou dat in de oude systematiek ook geleidelijk aan gebeuren.

In de planning van de voorziening zijn ook de uitgaven voor onderhoud van Oude Rijn West en Nieuwe Wetering Oost opgenomen. Het is thans het voornemen om het vaarwegbeheer van beide wateren over te dragen aan de respectievelijke waterschappen. Voordeel daarvan is dat het waterkwantiteits-, waterkwaliteits- en waterkeringbeheer, dat nu al verricht wordt door de waterschappen, gecombineerd kan worden met het vaarwegbeheer en het nautisch beheer, waardoor een doelmatiger, integraler en efficiënter beheer gerealiseerd kan worden. Voor de overdracht van het beheer zal een eenmalige afkoopsom voor eventueel achterstallig onderhoud en voor de toename van de kosten boven de huidige waterschapstaken betaald moeten worden. Dat kan voor een belangrijk deel uit de voor onderhoud beschikbare middelen. Wel betekent dat dat deze uitgaven eerder gerealiseerd moeten worden, wat in de komende jaren kan leiden tot een negatieve stand van de voorziening. Mogelijk leiden onderzoek en onderhandelingen tot het inzicht dat voor achterstallig onderhoud of afkoopsommen middelen beschikbaar moeten komen, waar tot op heden in de voorziening geen rekening mee is gehouden. De nu opgenomen bedragen zijn de bedragen voor het reguliere onderhoud. Zo dat het geval is, zullen daar separaat voorstellen voor worden gedaan.

Voor de Nieuwe Wetering Oost zijn de onderhandelingen om te komen tot overdracht dit voorjaar gestart. Bij de Nieuwe Wetering Oost is het waterkwantiteitsbeheer leidend. Derhalve hoeft de provincie zich ten behoeve van de overdracht uitsluitend te richten op het realiseren van het achterstallig onderhoud. Achterstallig onderhoud kan bestaan uit te verwerken slib, oevervoorzieningen en kunstwerken die ten behoeve van het vaarwegbeheer noodzakelijk zijn. Hiernaar vindt op dit moment onderzoek plaats. Gezien de huidige staat van de onderhandelingen kan overdracht uiterlijk in 2007 plaatsvinden. Bij de Oude Rijn West zijn de eisen van het vaarwegbeheer verstrekkender dan eisen vanuit het waterkwantiteitsbeheer. Naar aanleiding van de ontwerp-Waterwet is op dit moment een discussienotitie voorbereid voor het IPO-vakberaad Beheer. Doel is om met de gezamenlijke provincies en de Unie van Waterschappen duidelijkheid te krijgen over de vraag wanneer de vaarwegtaak tot de basistaak van een waterschap behoort en er derhalve geen kostenvergoeding hoeft te worden betaald. In verband hiermee is het raadzaam de onderhandelingen over de Oude Rijn West pas op te starten als hierover meer duidelijkheid bestaat. Afronding van overdrachtsonderhandelingen wordt voorzien in 2008/2009.

De partners Hoogheemraadschap Vallei en Eem en de gemeente Amersfoort worden op de hoogte gesteld van de uitgevoerde herijking. Er wordt vanuit gegaan dat er – behalve bij het Ocrieteiland – verder geen specie meer aanwezig is die meer vervuild is als klasse 1-2. De berekeningen zijn gedaan op basis van voorcalculatie. Eventuele aanbestedingsvoordelen of – nadelen zijn hierin niet meegenomen.

Uitgaande van de uitgangspunten van 2004 zou vanaf 2008 de storting in de voorziening aangevuld dienen te worden tot € 900.000 (prijspeil 2003; prijspeil 2006 wordt dat € 911.000). Dat betekent in de jaren tot 2015 een extra beslag op middelen van totaal € 2.216.000. Door de reeds gedane investeringen en de voorgenomen acties in de toekomst is er echter sprake van een aantal ontwikkelingen:

- na 2006 is er geen sprake meer van bagger die meer vervuild is als klasse 1-2;
- zowel voor het baggeren als voor de investeringen in de beschoeïing is er sprake van een gelijkmatig programma;
- het verlengen van de afschrijving op de beschoeïing tot de economische levensduur van 30 jaar;
- de komende overdracht van de vaarwegbeheerstaken van Oude Rijn West en Nieuwe Wetering Oost, waardoor onderhoud aan de betreffende vaarwegen vervalt.

Door deze ontwikkelingen zijn de structurele kosten voor het vaarwegbeheer in de provincie Utrecht zodanig, dat voor de lange termijn een ophoging van de storting in de voorziening niet nodig is. Wel moet voor een aantal kosten op de korte termijn (baggeren en verwerken vervuild slib rond Ocrieteiland en afkoopsommen overdracht Oude Rijn West en Nieuwe Wetering Oost) een eenmalige storting van € 750.000 in 2008 nodig. In het perspectief van de notitie van 2004 is dus tot 2015 circa € 1.500.000 minder nodig dan toen becijferd was.

Deze herijking leidt daarmee tot de volgende beslispunten:

1. Herijken van de jaarlijkse storting in de “Voorziening onderhoud vaarwegen” door een eenmalige extra storting van € 750.000 in 2008.
2. De afschrijvingsperiode voor de investeringen in de beschoeïing in overeenstemming met de grondslagen van de financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de jaarrekening 2005, op 30 jaar brengen.
3. De storting in de “Voorziening onderhoud vaarwegen” opnieuw te herijken in 2012.
4. Bijgevoegd statenvoorstel te zenden aan PS.

Eerdere besluiten:

Besluit PS 1996: vaststelling IPW / Investeringskrediet voor baggerwerk Oude Rijn Oost

Besluit PS december 2002: overbruggingskrediet beschoeïingen Eem 2002/2004

Besluit GS 4 maart 2003: beheer door Zuid-Holland van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal

Besluit GS 29 juli 2003: aanwijzing directeur WEM tot begeleiding organisatieverandering MMV

Besluit GS 30 maart 2004: overdracht vaarwegbeheer van WEM naar WVV.